

Jo Skårderud

JOBBER

Årets 1. mai-parole bør være: «Arbeidere og uføre i alle land – foren dere!»

Uføre kamerater

Den største trusselen mot opparbeidede rettigheter i 2010 er ikke rettet mot rettighetene til oss i arbeid, men mot rettighetene til de uføre. Over 300.000 mennesker i dagens Norge er helt eller delvis uføre. De uføre er det perfekte offeret for politikere som har bestemt seg for aggressive innstramminger i velferdsytelsene. De som har fulgt rundene i kampen mot pensjonsreformen vet at arbeidstagerne ikke har solgt seg billig. Forslag om pensjonskutt har blitt møtt med landsomfattende aksjoner, fagforeninger har åpnet lommeboka og slukørede politikere har måttet bite i seg bitre nederlag. Norske arbeidere, og da spesielt LO-medlemmer, har en av de sterkeste fagbevegelsene i verden i ryggen.

Men hva med de uføre? De uføre har ingen organisasjon med milliarder på bok som kan slåss for dem. De har ikke egne fagforeninger, og de kan heller ikke gå ut i streik. I det de uføre mistet arbeidsevnen, mistet de også de maktmidlene de trenger for å forsvare sine rettigheter. Derfor trenger de en hjelpende hånd fra de av oss som fortsatt har mulighet til å delta i arbeidslivet. Jeg sier «fortsett», for det å kjempe for uførerettigheter handler ikke bare om solidaritet, det handler også om kynisk egeninteresse.

Slår statistikken til, vil 42 prosent av oss bli uføre før vi når pensjonsalder. Veldig få tror de skal bli uføre, veldig mange blir det. Og bare så vi har det på det rene, dette er ingen ren prinsippsak: Vi snakker om store penger. Tall utarbeidet av Manifest Analyse og DeFacto viser at en barnehageansatt med barn og full ansiennitet som blir ufør, vil få kuttet uførestøtaden sin med 35.000 kroner i året, og pensjonen vil bli kuttet med 21.000 hvert år til hun dør. En deltidsarbeidende kvinne som jobber la oss si 70 prosent, vil når hun blir ufør i en alder av 47 få kuttet sine årlige ytelser med 36.000 kroner.

Tilfeldig at alle eksemplene er kvinner? Flere kvinner enn menn blir uføre; uførekamp er kvinnekamp. Helse- og omsorgsyrker står for den høyeste andelen av de uføre. Mener vi virkelig at den kronisk syke hjelpepleieren skal måtte ta ansvar for innsparringene til velferdsstaten?

Velferdsknuserne, og da kan man trekke en linje fra Høyre og langt inn i Arbeiderpartiet, har lansert en rekke argumenter for å kutte i uføreytelsene. Ett argument fortjener ekstra oppmerksomhet: Det såkalte TINA-argumentet – hentet rett fra Maggie Thatchers dogme «there is no alternative». Dette er det viktigste argumentet tilhengere av uførekutt bruker: Hvis de ikke kutter, vil den norske velferdsstaten rase sammen.

Dette argumentet kan høres overbevisende ut, særlig når det kommer fra Ap-politikere, men det er like fullt reinspikka tøv. Å kutte i uføreytelsene er ikke noe man må gjøre, men et bevisst veivalg som politikerne må stilles til ansvar for. Hvis vi innfører en 0,5 prosents omsetningsavgift på børsen, etter modell fra England, ville vi spare inn like mye som de totale uførekuttene som planlegges.

Hvilke politikere velger børsmejlere fremfor arbeidere som har ofret helse i det norske arbeidslivet? Åpenbart våre. Skal de slippe unna med det? Nei! God første mai, og husk våre uføre kamerater.

Jo Skårderud,
leder LOs ungdomsutvalg Sør-Trøndelag
jo.skarderud@gmail.com

Mona Bjørn, Julia Maliszewska, Ingvar Skjerve, Jo Skårderud og Ommund Stokka skriver om arbeidsliv hver tirsdag.

UNNVIKANDE: Knut Storberget, justisminister

Støtte til Sjøggestad

UTLENDINGSNEMNDA

Av Magnhild Folkvord

Justisminister Knut Storberget ønsker velkommen ein brei offentlig debatt om viktige flyktning- og innvandringspolitiske spørsmål. Men han blir svært vag når han svarer på utfordringar han fekk i eit brev frå Helsingforskomiteen, Noas og Amnesty i mars.

Refs frå Sjøggestad

Bakgrunnen er at Terje Sjøggestad, direktør i Utlendingsnemnda (Une), tidlegare i mars retta skarp kritikk mot to medlemmer av stornemnda i Une, Terje Einarsen og Vigdis Vevstad. Dei hadde kommentert eit vedtak i stornemnda – om retur av asylsøkkjarar til Hellas – i intervju med Klassekampen, og Sjøggestad skulda dei for å ha vore «ukollegiale og uprofesjonelle».

Spør om grenser

Dei tre organisasjonane stilte i brev direkte spørsmål til justisministeren om kor grensene går for ytringsfridom-

FAKTA

Dette er saka:

■ I Klassekampen 18.2. kritiserte Terje Sjøggestad, direktør i Utlendingsnemnda, to stornemndmedlemmer for «ukollegial og uprofesjonell kritikk» av fleirtalet i stornemnda.

■ 25.3. stilte Helsingforskomiteen, Noas og Amnesty Norge spørsmål i brev til justisministeren om kor grensene går for ytringsfridommen for stornemndmedlemmer.

■ Storberget har svart, organisasjonane oppfatar svaret som utydeleg og ufullstendig.

men for stornemndmedlemmer.

Storberget skriv i sitt svar datert 16.april at det er viktig at debatten er basert på eit korrekt grunnlag. «Etter det jeg forstår, har direktør Sjøggestad kritisert det han mente var en uriktig påstand om at flertallet i en konkret sak i stornemnda ikke skal ha lagt vekt på anbefalinger fra FN. Jeg har forståelse for ønsket om en slik påpekning,» skriv Storberget, og viser elles til at Une har egne retningslinjer for nemndmedlemmer når det gjeld å uttala seg til media i konkrete saker.

– For uklart
Sylo Taraku, konstituert generalsekretær i Noas, meiner

svaret blir for utydeleg.

– Her handlar det ikkje om alle einskildsaker i Une, men om prinsipielt viktige saker som blir behandla i stornemnda. Når Storberget skriv at debatten må vera basert på eit korrekt grunnlag, har han ikkje gjort lekasa si. Einarsen og Vevstad kritiserte at tilrådingane frå FN ikkje var vektlagde i avgjerda. Desse tilrådingane var ikkje ein del av premissa for fleirtalet si avgjerd i stornemnda, og det går Storberget ikkje inn på i sitt svar. Vi ønskte eit meir klargjerande svar, seier Taraku til Klassekampen.

Vik unna prinsippa

Helsingforskomiteen deler Noas si vurdering av svaret frå Storberget.

– Vi opplever ikkje at justis-

«Jeg har forståelse for ønsket om en slik påpekning»

KNUT STORBERGET

ministeren går inn i dei prinsipielle problemstillingane vi reiser i vårt brev.

– Han vel i staden å stilla seg bak ein av etatsleiarane, seier Bjørn Engesland, generalsekretær i Helsingforskomiteen, til Klassekampen.

I brevet vart det også stilt spørsmål om Une sine rutinar for innkallingar til stornemndmøte. Organisasjonane seier seg nøgde med at desse rutinane no blir nedfelt skriftleg.

magnhild.folkvord@klassekampen.no